

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2013. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Mahkeme içtihadı bilgi notu no. 154

Temmuz 2012

İsviçre Raelyen Hareketi/İsviçre [BD] - 16354/06

13.7.2012 tarihli karar [BD]

Madde 10

Madde 10-1

İfade özgürlüğü

Kamu alanında, bir ilan verilen bir ilan, ilanı verenlerin ahlak dışı faaliyeti ve dini inanç yaymayı hedefleyen bir internet sitesine atıf yapılması nedeniyle yasaklanması: ihlal yoktur kararı.

OLAYLAR – Başvuran, maddi kazanç amaçlı olmayan ve ilk bağlantıları kurma ve uzaylılarla iyi ilişkiler kurma amacı olan bir dernektir. 2001 yılında, başvuran, polis müdürlüğünden, bir ilan kampanyası yürütmek için izin istemiştir. İlan, diğerlerinin yanı sıra, uzaylıların yüzleri ve bir uçan daire göstermekte ve Hareket'in internet sitesi adresi ve telefon numarasını bildirmekteydi. İlan talebi reddedilmiştir. Derneğin tüm başvuruları reddedilmiştir.

13 Ocak 2011 tarihli bir kararla (bilgi notu no. 137), Mahkeme'nin bir dairesi, oybirliğiyle, makamların, başvuran derneğin talebini reddetmek için, Clonaid sitesine (kanunla yasaklanan klonlama alanında belli hizmetler sunan şirket) yapılan atfı, Hareket'in, küçük çocuklar bağlamındaki muhtemel cinsel uzantılarını ve « jeniokrasi » (yetkinin, zekası yüksek olan bireylere verilmesi gerektiğine ilişkin doktrin) lehine yapılan propagandayı dikkate alarak, yeteri kadar gerekçesi olması nedeniyle, 10. maddenin ihlal edilmediğine hükmetmiştir.

HUKUK- Madde 10: Başvuran dernek, yürütmek istediği ilan kampanyasının yasaklanması nedeniyle, ifade özgürlüğü hakkının kullanılmasında, kanunla öngörülen bir müdahaleyle karşılaşmıştır. Bu tedbir, suçun önlenmesi, sağlığın ve ahlakın korunması ve başkasının haklarının korunmasını hedeflemektedir.

İşbu davadaki sorun, makamların, başvuran derneğe, fikirlerini, ilan kampanyasıyla ve kendisine, kamusal alanın bir kısmının tahsis edilmesiyle yaymasına izin vermesi gerekip gerekmediği sorununu gündeme getirmektedir. Söz konusu kampanya, esas olarak, kamunun dikkatini, uzaylıların getirdiği bir mesajı iletmeyi hedefleyen ve bir internet sitesi adresi veren, dini olarak görülen bir grubun fikir ve faaliyetlerine çekmeyi hedeflemektedir. Söz konusu internet sitesi, sadece ikincil olarak, sosyal veya politik fikirlere atıfta bulunmaktadır çünkü temel amaç, kişileri, başvuran derneğe çekmektir.

Derneğin beyanı, reklam çerçevesinde olmasa da, dini inancın yayılmasını hedeflemesi nedeniyle, daha ziyade, ticari bir beyana benzemektedir. Devletin takdir marjı, neticede daha geniş olmaktadır. Bu nedenle, politik olmayan kampanyalar çerçevesinde, kamu ilanının idaresi, bir devletten diğerine, hatta, aynı devlet içinde, bir bölgeden diğerine farklılık gösterebilir. Böylece, sadece, ciddi nedenler, Mahkeme'yi, kendi değerlendirmesini, milli makamların değerlendirmesi ile değiştirmeye götürebilir. Söz konusu ilanın amacı, açıkça, kamunun dikkatini, internet sitesine çekmek olmuştur: bu sitenin adresi, « Uzeyirlerin mesajı » cümlesinin altında, kalın karakterlerle yazılmıştır. Böylece, Mahkeme'nin, hem ilanı hem de söz konusu internet sitesinin içeriğini incelemelidir.

Mahkemelerin yaptığı yargı denetiminin etkinliğine ilişkin olarak hiçbir farklı sorun bulunmamaktadır. Davayı inceleyen mahkemeler, insan klonlamasının yaygınlaştırılmasını, « jeniokrasi » lehine yapılan propagandayı ve Raelyen yazınlar ve fikirlerin, üyeler tarafından, küçükler üzerinde neden olabileceği istismarı dikkate alan ilan kampanyasına izin vermemeye ilişkin kararlarını gerekçelendirmişlerdir. Bu gerekçelerden bazıları, tek başlarına dikkate alındıklarında da, söz konusu reddi gerekçelendirecek türden olmasalar da, milli makamlar, davanın tüm koşulları dikkate alındığında, söz konusu kampanyanın yasaklanmasının elzem olduğuna, makul şekilde karar vermişlerdir. Büyük Daire, bu bağlamda, dairenin mülahazalarını dikkate almamak için bir gerekçe görmemektedir. Milli makamların ifade ettikleri kaygılar, yeterli ve geçerli gerekçelere dayanmaktadır.

Bunun dışında, Daire, söz konusu tedbirin, sınırlı bir kapsamı olduğunu, çünkü başvuran derneğin, başka iletişim araçları vasıtasıyla kanaatlerini ifade edebildiğine karar vermiştir. Başvuran dernek, bu durumun, çelişkili olduğunu öne sürmektedir. Mahkeme'ye göre, böyle bir çelişki, sadece, görünüştedir. Hükümet gibi, Mahkeme, derneğin amacı ve derneğin, bu amaca ulaşmak için kullandığı araçların ayrılması gerektiği kanaatindedir. Böylelikle, yukarıda incelenen unsurlara göre, derneği veya internet sitesini yasaklamak orantısız olabilir. Söz konusu kısıtlamanın kapsamını, sadece, kamusal alandaki ilanlarla sınırlı kılmak, başvuran derneğin haklarına yapılan müdahaleyi en aza indirmenin bir yolu idi. Başvuran derneğin, fikirlerini, internet sitesi aracılığıyla ve sokakta ilan dağıtmak veya posta kutularına ilan bırakmak gibi elindeki diğer imkânlar aracılığıyla yaymaya devam ettiği dikkate alındığında, söz konusu tedbirin, orantısız olduğu söylenemez.

Böylece, mevcut olayda, milli makamlar, ellerindeki geniş değerlendirme marjını aşmamışlar ve kararlarını gerekçelendirmek için ileri sürdükleri gerekçeler, « elzem bir sosyal ihtiyaca » cevap vermektedir. Mahkeme, bu durumda, kendi değerlendirmesini, söz konusu meseleyi özenle ve Mahkeme'nin içtihadında belirtilen ilkeler ışığında incelemiş olan, milli mahkemenin değerlendirmesi yerine koymak için bir neden görmemektedir.

Sonuç: ihlal yoktur kararı (sekiz oya karşı dokuz oy).

© Avrupa Konseyi /Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
Yazı İşleri tarafından hazırlanan bu özet, Mahkeme'yi bağlamamaktadır.

© **Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2013.**

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadeler kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.